

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

เรื่อง แนวทางการพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม และการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจรับซื้อผลไม้

เนื่องจากธุรกิจการรับซื้อผลไม้เกี่ยวข้องกับเกษตรกรเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ผู้รับซื้อผลไม้มีจำนวนน้อย ประกอบกับผลไม้เป็นสินค้าที่เน่าเสียง่าย โดยส่วนใหญ่มีช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวสั้น จึงอาจนำไปสู่การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของผู้รับซื้อผลไม้ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่เกษตรกรตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ หรืออาจนำไปสู่การร่วมกันทำให้เกิดการผูกขาด ลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจอันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงเห็นสมควรให้มีการกำหนดแนวทางการพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม และการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจรับซื้อผลไม้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ผู้รับซื้อผลไม้” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจรับซื้อผลไม้ หรือรับซื้อแล้วนำมาคัดบรรจุในหีบห่อ หรือภาชนะใด ๆ เพื่อผลิตหรือจำหน่ายต่อภายในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และเข้าทำสัญญากับเกษตรกร หรือที่เรียกว่า ล้ง

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิตเพื่อจำหน่ายผลไม้ และเข้าทำสัญญากับผู้รับซื้อผลไม้

“สัญญา” หมายความว่า สัญญาซื้อขายหรือสัญญาจะซื้อจะขายผลไม้หรือที่เรียกเป็นอย่างอื่นที่จัดทำขึ้นระหว่างผู้รับซื้อผลไม้กับเกษตรกร

ข้อ ๓ การปฏิบัติทางการค้าระหว่างผู้รับซื้อผลไม้กับเกษตรกรผู้จำหน่ายผลไม้ให้เป็นไปตามหลักการประกอบธุรกิจที่เสรีและเป็นธรรม ซึ่งต้องเป็นการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นการบังคับ ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ ไม่เป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม มีบรรทัดฐาน มีสัญญาที่เป็นธรรม ไม่เป็นการใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม

หรือเป็นการกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม และเป็นการดำเนินการตามธุรกิจปกติที่มีเหตุผลอธิบายได้

ข้อ ๔ การปฏิบัติทางการค้าของผู้รับซื้อผลไม้ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นพฤติกรรมที่มีใช้การประกอบธุรกิจที่เสรีและเป็นธรรมอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่เกษตรกร มีแนวทางในการพิจารณาดังต่อไปนี้

- (๑) การกำหนดเงื่อนไขอย่างไม่เป็นธรรม หรือละเว้นการกำหนดเงื่อนไขในสัญญาอย่างไม่เป็นธรรม
  - (ก) การไม่ระบุวันหรือช่วงเวลาในการเข้าเก็บผลไม้
  - (ข) การกำหนดไม่ให้เกษตรกรมีสิทธิริบเงินมัดจำหรือไม่ระบุกรอบเวลาที่แน่นอนให้เกษตรกรมีสิทธิริบเงินมัดจำกรณีผู้รับซื้อผลไม้ผิดนัดไม่เข้ามาเก็บผลไม้ตามที่ตกลงในสัญญา
  - (ค) การไม่ระบุวันสิ้นสุดของสัญญาซึ่งส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถขายผลไม้ให้ผู้รับซื้อผลไม้รายอื่นได้
  - (ง) การแก้ไขสัญญาเพียงฝ่ายเดียวโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเกษตรกรหรือใช้อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าให้เกษตรกรยินยอม
    - (จ) เงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมในสัญญาในลักษณะอื่น ๆ
- (๒) การกำหนดหรือปรับลดราคารับซื้อ หรือกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมภายหลังการทำสัญญา ซึ่งส่งผลต่อการปรับลดราคารับซื้ออย่างไม่เป็นธรรม ดังนี้
  - (ก) การปรับลดราคารับซื้อผลไม้ให้แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในสัญญาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
  - (ข) การกำหนดระดับคุณภาพ (เกรด) ของผลไม้หรือเงื่อนไขอื่นใดอย่างไม่เป็นธรรมในขณะที่เก็บผลไม้หรือภายหลังเข้าเก็บผลไม้ เช่น ขนาดของผล ลักษณะของผล หรือสีของเปลือก เป็นต้น ให้ต่ำกว่าความเป็นจริงและแตกต่างจากมาตรฐานที่กำหนดเพื่อการปรับลดราคารับซื้อให้แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในสัญญา
  - (ค) การกำหนดเงื่อนไขอื่นหรือการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการรับซื้อ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรซึ่งส่งผลให้ราคารับซื้อลดลง
- (๓) การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ดังนี้
  - (ก) การชะลอการเข้าเก็บผลไม้ให้แตกต่างจากเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรซึ่งส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถขายผลไม้ให้ผู้รับซื้อผลไม้รายอื่นได้หรือขายได้ในราคาที่ลดลง
  - (ข) การเก็บผลไม้ไม่ครบตามจำนวนที่ตกลงไว้ในสัญญา หรือเลือกเก็บผลไม้บางส่วนในกรณีที่มีการทำสัญญารับซื้อแบบเหมาสวน ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถขายผลไม้ให้ผู้รับซื้อผลไม้รายอื่นได้หรือขายผลไม้ได้ในราคาที่ลดลง
  - (ค) พฤติกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่เกษตรกร

ข้อ ๕ การร่วมกันของผู้รับซื้อผลไม้ที่แข่งขันในตลาดเดียวกัน ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำที่เป็นการร่วมกันเพื่อผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขัน ได้แก่

(๑) การร่วมกันกำหนดราคาซื้อหรือเงื่อนไขทางการค้าใด ๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมที่ส่งผลกระทบต่อราคาผลไม้

(๒) การร่วมกันจำกัดปริมาณของสินค้าที่ผู้รับซื้อผลไม้แต่ละรายจะซื้อตามที่ตกลงกัน

(๓) การร่วมกันกำหนดแบ่งท้องที่หรือกำหนดเกษตรกรที่ผู้รับซื้อผลไม้แต่ละรายจะซื้อผลไม้ อันเป็นการจำกัดทางเลือกขายของเกษตรกร

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ศาสตราจารย์สกันธ์ วรรณวิวัฒนา

ประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้า